

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
MAŁGORZTA KRASNODĘBSKA - TOMKIEL

DDK-61-23/08/JO/SN

Warszawa, dn. 25 maja 2010 r.

DECYZJA nr DDK- 3/2010

I.

Na podstawie art. 28 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331; Dz. U. z 2007 r. Nr 99, poz. 660; Dz. U. z 2007 r. Nr 171, poz. 1206, Dz. U. z 2008 r. Nr 157 poz. 976, Dz. U. z 2008 r. Nr 223 poz. 1458, Dz. U. z 2009 r. Nr 18 poz. 97, Dz. U. z 2008 r. Nr 227 poz. 1505, Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241) **Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów przeciwko Bankowi BPH S.A. z siedzibą w Krakowie, polegającej na stosowaniu we wzorcu umownym pod nazwą „Tabela Opłat i Prowizji Banku BPH S.A. dla Klientów Indywidualnych”, stanowiącym załącznik do „Regulaminu karty płatniczej kredytowej dla osób fizycznych w Banku BPH S.A.” postanowienia umownego o treści:

- *Za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia na rachunku karty - 40 zł,*

oraz **po uprawdopodobnieniu**, iż wyżej wymieniony przedsiębiorca stosuje postanowienie wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, tj. praktykę o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku ze zobowiązaniem przedsiębiorcy do podjęcia działań zmierzających do zaniechania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów poprzez usunięcie z treści wzorców umownych postanowienia dotyczącego pobierania opłaty za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia, **nakłada obowiązek wykonania tego zobowiązania.**

II.

Na podstawie art. 28 ust. 2 w zw. z ust. 1 oraz w związku z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331; Dz. U. z 2007 r. Nr 99, poz. 660; Dz. U. z 2007 r. Nr 171, poz. 1206, Dz. U. z 2008 r. Nr 157 poz. 976, Dz. U. z 2008 r. Nr 223 poz. 1458, Dz. U. z 2009 r. Nr 18 poz. 97, Dz. U. z 2008 r. Nr 227 poz. 1505, Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241) **Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustala termin wykonania przez Bank BPH S.A. z**

siedzibą w Krakowie zobowiązania, o którym mowa w pkt I niniejszej decyzji do dnia 30 listopada 2010 r.

III.

Na podstawie art. 28 ust. 3 w zw. z ust. 1 oraz w związku z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331; Dz. U. z 2007 r. Nr 99, poz. 660; Dz. U. z 2007 r. Nr 171, poz. 1206, Dz. U. z 2008 r. Nr 157 poz. 976, Dz. U. z 2008 r. Nr 223 poz. 1458, Dz. U. z 2009 r. Nr 18 poz. 97, Dz. U. z 2008 r. Nr 227 poz. 1505, Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakłada na Bank BPH S.A. z siedzibą w Krakowie obowiązek złożenia w terminie **do dnia 31 grudnia 2010 r.** informacji o stopniu realizacji zobowiązania, o którym mowa w pkt. I niniejszej decyzji poprzez dostarczenie dokumentów świadczących o zmianach kwestionowanej przez Prezesa UOKiK praktyki.

UZASADNIENIE

W dniu 29 stycznia 2007 r. na podstawie art. 43 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 i 5 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080 ze zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej „Prezesem Urzędu”, wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy Bank Przemysłowo – Handlowy S.A. z siedzibą w Krakowie, dopuścił się naruszenia przepisów uzasadniającego wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów lub naruszenia chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniającego podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach (znak: DDK-405-9/07/JO). Postępowanie wyjaśniające wszczęto m.in. z uwagi na skargi konsumentów, dotyczące stosowania w Taryfie Opłat i Prowizji Banku BPH S.A. dla Klientów Indywidualnych *opłaty za nieterminową spłatę kwoty minimalnej w wysokości 50 zł.*

W związku z tym, iż analiza stanu faktycznego dokonanej na podstawie zgromadzonych w postępowaniu wyjaśniającym informacji wykazała, że Bank BPH S.A. stosuje postanowienie tożsame z postanowieniem wpisanym do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, postanowieniem z dnia 20 czerwca 2007 r. (sygn. DDK-61-27/07/JO) Prezes Urzędu, działając na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, (zwanej dalej „uokik”), wszczął z urzędu postępowanie w sprawie uznania, iż stosowanie przez Bank Przemysłowo-Handlowy S.A. z siedzibą w Krakowie postanowienia zawartego w „Tabeli Opłat i Prowizji dla Klientów Indywidualnych Banku BPH S.A.”, o treści: *opłata za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia na rachunku karty – 40 zł*, stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, polegającą na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego (zwanym dalej „k.p.c.”), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy.

Decyzją z dnia 27 maja 2008 r. (sygn. DDK-61-27/07/JO) Prezes Urzędu, działając na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, umorzył przedmiotowe postępowanie uznając je za bezprzedmiotowe.

W toku postępowania ustalono bowiem, że Prezes Urzędu niewłaściwie określił nazwę przedsiębiorcy wobec którego wszczęte zostało postępowanie, stawiając zarzut stosowania

praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów Bankowi Przemysłowo – Handlowemu S.A. z siedzibą w Krakowie, nie zaś Bankowi BPH S.A. z siedzibą w Krakowie.

Mając powyższe na uwadze, postanowieniem z dnia 17 lipca 2008 r., Prezes Urzędu wszczął z urzędu postępowanie w sprawie uznania, iż stosowanie przez Bank BPH S.A. z siedzibą w Krakowie postanowienia zawartego w „Taryfie opłat i prowizji Banku BPH S.A. dla Klientów Indywidualnych” o treści: *za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia na rachunku karty - 40 zł*, stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, polegającą na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c., co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik.

Ponadto, wyżej wskazanym postanowieniem, Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów materiał dowodowy zebrany w trakcie postępowania wyjaśniającego, wszczętego postanowieniem z dnia 29 stycznia 2007 r. (sygn. akt DDK-405-9/06/JO) oraz postępowania, wszczętego postanowieniem z dnia 20 czerwca 2007 r. (sygn. DDK-61-27/07/JO).

W odpowiedzi na zawiadomienie Prezesa Urzędu z dnia 29 stycznia 2007 r. skierowane do Banku Przemysłowo-Handlowego S.A. z siedzibą w Krakowie, pismem z dnia 19 lutego 2007 r. Bank BPH S.A. z siedzibą w Krakowie, zwany dalej „Bankiem, Spółką”, poinformował Prezesa Urzędu, że z dniem 19 lutego 2007 r. zaprzestał pobierania opłaty za nieterminową spłatę kwoty minimalnej. Jednocześnie Bank BPH S.A. wprowadził do Taryfy Opłat i Prowizji dla Klientów Indywidualnych Banku BPH S.A. *opłatę za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia*. Bank wyjaśnił, że nowa opłata pobierana jest wyłącznie od nierzetelnych konsumentów, którzy nie wywiązują się z zawartych z Bankiem umów. Opłata ta ma na celu pokrycie kosztów czynności, które Bank musi podjąć, aby zapewnić bezpieczeństwo portfela kredytowego oraz zagwarantować stabilność depozytów konsumentów, z których dofinansowana jest akcja kredytowa. Bank ponadto, wyjaśnił, że *w przypadku opóźnienia w spłacie zadłużenia podejmowanych jest wiele działań (wymaganych przez Nadzór Bankowy), aby uniemożliwić dalsze pogłębianie się zadłużenia i przywrócić kredyt do sytuacji normalnej*. Do działań tych Bank zaliczył przede wszystkim: *kontaktowanie się z konsumentem w celu wyjaśnienia sytuacji i udzielenie pomocy w rozwiązaniu problemu, dalszy szczegółowy monitoring rachunku kredytowego, zmianę ustawień rachunku uniemożliwiających dalsze zadłużanie się oraz generowanie monitów*.

W odpowiedzi na zawiadomienie z dnia 20 czerwca 2007 r., Bank w piśmie z dnia 11 lipca 2007 r. odniósł się do przedstawionego zarzutu i ponownie podkreślił, iż z dniem 19 lutego 2007 r. zaprzestał stosowania *opłaty za nieterminową spłatę kwoty minimalnej – 50 zł*. Po dokonaniu przez Bank kalkulacji kosztów obsługi nierzetelnych klientów, którzy nie wywiązują się z zawartych z Bankiem umów o wydanie karty kredytowej, wprowadzono *opłatę za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia na rachunku karty – 40 zł*. Bank powołał jako podstawę do pobierania opłaty za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia art. 110 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 1997 r., Nr 140, poz. 979 ze zm.), zgodnie z którym Bank może pobierać przewidziane w umowie opłaty i prowizje z tytułu wykonywanych czynności bankowych oraz opłaty za wykonywanie innych czynności. Spółka wskazała również, że *wprowadzając w treści umowy o wydanie karty i udzielenie limitu kredytowego zapisu o obowiązku uiszczania przez posiadacza karty opłaty za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia na rachunku karty, uzyskał uprawnienia do pobierania opłaty zgodnie z w/w warunkami określonymi w art. 110 Prawa bankowego*. Bank podniósł również, że w okresie pobierania opłaty za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia nie obciąża posiadaczy karty odsetkami w oparciu o postanowienie art. 481 § 1 kodeksu cywilnego tj. z tytułu opóźnienia się dłużnika ze spełnieniem świadczenia pieniężnego. Zdaniem Banku, w badanym w przedmiotowym postępowaniu stanie faktycznym nie

dochodzi do kumulatywnego zastrzeżenia opłaty za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia oraz odsetek w oparciu o art. 481 § 1 kodeksu cywilnego.

Bank uznał, że celem kwestionowanej przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 2 lutego 2006 r. (sygn. akt XVII Amc 42/04) klauzuli było ukaranie posiadacza karty na okoliczność braku spłaty kwoty minimalnej w określonym terminie. Tymczasem inny jest powód pobierania przez Bank BPH S.A. opłaty za obsługę nieterminowej spłaty. W piśmie z dnia 11 lipca 2007 r. Bank wyjaśnił, że *w przypadku braku spłaty zadłużenia podejmowane są liczne czynności monitorujące i wyjaśniające, które mają na celu m.in. sprawdzenie czy zachowanie klienta nie nosi znamion wyłudzenia kredytu lub czy nie zachodzą inne okoliczności uniemożliwiające, bądź ograniczające możliwość wywiązania się przez posiadaczy karty ze zobowiązań wynikających z treści umowy. Opisane powyżej działania prowadzą do nawiązania kontaktu z klientem oraz poinformowania go listownie oraz telefonicznie o zaistniałej sytuacji i próby podjęcia wspólnego rozwiązania problemu.*

Spółka wyjaśniła również, że *w przypadku opóźnienia w spłacie kwoty minimalnej, Bank realizuje szereg procesów generujących koszty związane z utrzymaniem specjalistycznych systemów informatycznych dedykowanych do obsługi kart bankowych, wysoko wykwalifikowanych zespołów pracowniczych, wykorzystaniem systemów Call Center, wysyłką monitów i upomnień.* Bank załączył również do pisma z dnia 11 lipca 2007 r. kalkulację średniego kosztu podstawowych czynności, które są wykonywane z tytułu obsługi nieterminowej spłaty zadłużenia w przeliczeniu na jedną kartę kredytową. Bank wyjaśnił ponadto, iż oszacowanie opłaty za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia na poziomie 40 zł, nastąpiło na podstawie skali oraz zakresu podejmowanych czynności w stosunku do dłużnika, co zapewnia Bankowi pokrycie rzeczywistych kosztów związanych z procesem obsługi opóźnionych płatności.

W odpowiedzi na zawiadomienie z dnia 17 lipca 2008 r., Bank w piśmie z dnia 5 sierpnia 2008 r. podtrzymał swoje stanowisko w sprawie i przytoczone argumenty w ww. pismach kierowanych do Urzędu oraz przekazał żądane w zawiadomieniu dokumenty, w tym m.in.: Taryfę Opłat i Prowizji BPH S.A. dla Klientów Indywidualnych, Regulamin karty płatniczej kredytowej dla osób fizycznych banku BPH S.A., wycenę średniego kosztu podstawowych czynności, które bank BPH SA wykonuje z tytułu obsługi nieterminowej spłaty zadłużenia w przeliczeniu na 1 kartę kredytowa miesięcznie.

Ponadto, w piśmie z dnia 31 maja 2009 r. w odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu do udzielenia informacji, Bank wskazał, iż z dniem 1 maja 2009 r. dokonał zmiany w „Taryfie opłat i prowizji Banku BPH S.A. dla klientów indywidualnych” wysokości *opłaty za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia na rachunku karty z 40 na 49 zł*, przedkładając zmieniony wzorzec.

Pismem z dnia 14 września 2009 r., Bank zwrócił się z wnioskiem o zawieszenie toczącego się postępowania, podnosząc, iż wprawdzie w jego ocenie przedmiotowego postanowienia nie należy utożsamiać z klauzulą wpisaną do rejestru, jednakże trwają prace nad wdrożeniem rozwiązania, które pozwoli na odstąpienie od pobierania przedmiotowej opłaty i zastąpienie jej opłatami stanowiącymi odzwierciedlenie kosztów poszczególnych czynności windykacyjnych.

Bank wskazał, iż konsekwencją rezygnacji z pobierania „opłaty za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia w rachunku karty” będzie zastąpienie jej opłatami stanowiącymi odzwierciedlenie kosztów poszczególnych czynności windykacyjnych. Wprowadzenie takiego mechanizmu – w ocenie Banku – winno przyczynić się do zwiększenia przejrzystości działań Banku wobec klientów i w rezultacie okazać się korzystne zarówno dla klientów jak i dla Banku.

Bank zaznaczył, iż zmiany te wymagają istotnego nakładu pracy ze strony jednostek organizacyjnych Banku a także nakładów finansowych. Zastąpienie „opłaty za obsługę

nieterminowej spłaty zadłużenia w rachunku karty” naliczanej w trybie miesięcznym, opłatami za poszczególne czynności windykacyjne naliczanymi po wykonaniu takiej czynności, wiąże się z koniecznością opracowania nowych funkcjonalności w systemach informatycznych obsługujących rachunki kart kredytowych, jak również implementacją i testowaniem, które zagwarantuje poprawne działanie systemów. Nie bez znaczenia dla przedmiotowej kwestii jest planowana fuzja z GE Money Bank, która w zakresie integracji systemów informatycznych ma odbyć się w pierwszej połowie 2010 r.

Pismem z dnia 29 października 2009 r., Bank zaznaczył, iż wobec tego, iż względem GE Money Banku toczy się postępowanie, którego przedmiotem jest także kwestionowanie opłaty za obsługę nieterminowej spłaty, w obu bankach toczą się intensywne prace nad zmianą mechanizmu naliczania opłat za czynności windykacyjne.

W nawiązaniu do spotkania przedstawicieli Banku BPH S.A. i UOKiK, które odbyło się w dniu 22 stycznia 2010 r., Bank – pismem z dnia 9 lutego 2010 r. – przedstawił dodatkowe wyjaśnienia. Zaznaczył, iż m.in. podejmowanie czynności windykacyjnych następuje wyłącznie w konsekwencji nieprzestrzegania przez konsumentów postanowień zawartych umów. Czynności windykacyjne z zakresu tzw. wstępnej windykacji mają na celu przypomnienie konsumentom o ciążyących na nich obowiązkach w zakresie terminowej spłaty zadłużenia i nakłonienia ich do regulowania należności. Bank podkreślił, iż opłaty za czynności windykacyjne nie stanowią dla niego dodatkowego źródła zysków.

Bank wskazał, iż Bank BPH S.A. powstały z połączenia GE Money Banku oraz Banku BPH S.A., w następstwie prowadzonych czynności windykacyjnych obciąża konsumentów opłatą za obsługę nieterminowej spłaty, rozumianą jako telefoniczne i pisemne wezwania konsumentów do uregulowania zadłużenia oraz ewentualne wizyty windykatorów.

Niezależnie od powyższego, Bank podtrzymał deklarację co do zastąpienia miesięcznej opłaty za obsługę nieterminowej spłaty, opłatami za poszczególne czynności windykacyjne. W piśmie z dnia 9 lutego 2010 r. Bank wyjaśnił, iż w ramach realizacji tego projektu, podjęto decyzję o wdrożeniu trzech opłat za: przesłanie monitu listownego, monit telefoniczny oraz wizytę windykatora. Po bezskutecznym upływie terminu spłaty zadłużenia, Bank skieruje do konsumenta płatny monit pisemny. Po upływie siedmiu dni od przesłania pisma, w razie braku reakcji konsumenta, Bank skontaktuje się z nim telefonicznie, za co zostanie naliczona stosowna opłata. Kolejne płatne telefony będą wykonywane do konsumenta nie częściej niż raz na 5 dni, gdy zaległość nie zostanie uregulowana. W przypadku, gdy nawiązanie kontaktu telefonicznego z konsumentem nie będzie możliwe, po upływie 14 dni od przesłania pierwszego pisma, Bank skieruje na jego adres drugi monit z informacją o zaległościach i prośbą o kontakt z Bankiem. Jeżeli w terminie 45 dni od upływu terminu spłaty zadłużenia, konsument nie dokona spłaty zaległości, nie zareaguje na pisma, jak również nie powiodą się próby nawiązania kontaktu telefonicznego, Bank zleci wizytę w miejscu zamieszkania konsumenta przez przedstawiciela Departamentu Windykacji, za co naliczona zostanie opłata zgodna z Taryfą Opłat i Prowizji.

Dodatkowo, Bank podkreślił, iż zamierza wprowadzić miesięczny, ujęty w Taryfie Opłat i Prowizji, limit za czynności windykacyjne.

Bank poinformował, iż członkowie zespołu projektowego rozpoczęli prace nad zdefiniowaniem koniecznych zmian w systemach informatycznych Banku, które pozwolą na realizację powyższych założeń. Z uwagi na skomplikowany i pracochłonny charakter zmian, Bank zadeklarował, iż zmiany zostaną wprowadzone do listopada 2010 r.

Pismem z dnia 9 marca 2010 r., Prezes Urzędu wezwał Bank do przekazania wszelkich wzorców umownych, regulujących kwestię pobierania opłaty za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia na rachunku karty wykorzystywanych w obrocie z konsumentami z uwzględnieniem umów, których stroną stał się Bank BPH S.A. na skutek połączenia się z Ge Money Bank S.A.

W odpowiedzi na ww. pismo, Bank pismem z dnia 24 marca 2010 r. przekazał wzorce umowne, w których regulowana jest kwestia stosowania opłaty za obsługę nieterminowej spłaty w tym Taryfę opłat i Prowizji Banku BPH S.A. dla Klientów Indywidualnych (tekst jednolity obowiązujący od 1 marca 2010 r.). W przekazanych wzorcach umownych tylko jeden z nich dotyczył Regulaminu Karty Kredytowej „Makro” dawnego GE Money S.A., dla którego załącznikiem jest Taryfa Opłat i Prowizji Banku BPH S.A. dla Klientów Indywidualnych.

W piśmie z dnia 28 kwietnia 2010 r. Bank przekazał uzupełnienie wyjaśnień dotyczących planowanej zmiany mechanizmu naliczania opłat za czynności windykacyjne. Bank zadeklarował przesunięcie pierwszego płatnego kontaktu telefonicznego, który nastąpił będzie nie wcześniej niż w 10 dniu po wysłaniu pisma.

Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 10 k.p.a., Bank przed wydaniem Decyzji miał możliwość zapoznania oraz wypowiedzenia się co do zebranych dowodów, z czego w wyznaczonym terminie nie skorzystano.

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Jak ustalił Prezes Urzędu, Bank Przemysłowo-Handlowy S.A. z siedzibą w Krakowie został wyodrębniony ze struktur Narodowego Banku Polskiego 1 lutego 1989 roku (w 1991 r. został przekształcony w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa). W 1998 roku Bayerische Hypo- und Vereinsbank AG (HVB) został akcjonariuszem strategicznym Banku. W dniu 31 grudnia 2001 roku nastąpiło połączenie z Powszechnym Bankiem Kredytowym S.A. w Warszawie (PBK) i powstał Bank Przemysłowo-Handlowy PBK S.A., który w lipcu 2004 roku zmienił nazwę na Bank BPH S.A. i został zarejestrowany w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000010260.

W dniu 31 grudnia 2009 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował połączenie Banku BPH S.A. z siedzibą w Krakowie przy. Al. Pokoju 1 (spółka przejmująca) i GE Money Banku S.A. z siedzibą w Gdańsku przy. ul. Elżbietańskiej 2 (spółka przejmowana). Połączenie Banku BPH S.A. i GE Money Banku S.A. nastąpiło na podstawie art. 124 § 1 oraz § 3 Prawa bankowego w zw. z art. 492 § 1 ust. 1 Kodeksu spółek handlowych poprzez przeniesienie całego majątku GE Money Banku na Bank BPH. W związku z powyższym na podstawie art. 494. § 1. kodeksu spółek handlowych, spółka przejmująca tj. Bank BPH S.A. wstąpił z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej tj. GE Money Bank S.A.

Przedmiotem działalności gospodarczej Banku jest m.in. przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów, przeprowadzanie rozliczeń pieniężnych we wszystkich formach przyjętych w krajowych i międzynarodowych stosunkach bankowych, udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych w kraju i zagranicą oraz pożyczek i kredytów konsumenckich w rozumieniu przepisów odrębnej ustawy.

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej Bank oferuje konsumentom karty kredytowe oraz posługuje się w obrocie z konsumentami wzorcem umowy: regulaminami wydawania i używania kart kredytowych oraz „Taryfą Opłat i Prowizji Banku BPH S.A. dla klientów indywidualnych”, w rozumieniu art. 384 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.), zwanej dalej „k.c”. Taryfa Opłat i Prowizji stanowi załącznik do regulaminu i zawiera postanowienie następującej treści: „opłata za obsługę nieterminowej spłaty” – 45 zł.

W Rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c., w dniu 22 marca 2006 r. zamieszczono następującą klauzulę:

- nr 623 o treści: *Oplata za spóźnioną spłatę minimalnej kwoty – 45 zł* wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 2 lutego 2005 r., Sygn. akt XVII AmC 42/04.

Wysokość opłaty będącej przedmiotem postępowania, od dnia jego wszczęcia do dnia wydania decyzji przez Prezesa Urzędu – ulegała zmianom. Zgodnie z treścią przekazywanych w załączeniu do kolejnych pism Banku Taryf Opłat i Prowizji, wysokość opłaty kształtowała się następująco:

1. Taryfa opłat i prowizji Banku BPH SA dla Klientów Indywidualnych, tekst jednolity obowiązujący od dnia 1 sierpnia 2008 r. – „za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia na rachunku karty” – 40 zł;

2. Taryfa opłat i prowizji Banku BPH SA dla Klientów Indywidualnych, tekst jednolity obowiązujący od dnia 4 maja 2009 r. – „za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia na rachunku karty” – 49 zł;

3. Taryfa opłat i prowizji Banku BPH SA dla Klientów Indywidualnych, tekst jednolity obowiązujący od dnia 1 marca 2010 r. – „opłata za obsługę nieterminowej spłaty” – 45 zł.

Oceniając przedstawiony stan faktyczny Prezes Urzędu zważył, co następuje:

I.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 uokik, *zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów*. Natomiast art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik stanowi między innymi, *iż przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego*. Stwierdzenie istnienia przedmiotowej praktyki wymaga więc spełnienia następujących przesłanek:

1. działania przedsiębiorcy,
2. bezprawności tego działania,
3. naruszenia zbiorowego interesu konsumentów.

Ad 1

Artykuł 4 pkt 1 ustawy pojęcie przedsiębiorcy definiuje jako przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz.U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 ze zm.), zwanej dalej „usdg”.

Artykuł 2 usdg definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, handlową, budowlaną, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i eksploatację zasobów naturalnych, a także działalność zawodową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 tej ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

Bank BPH S.A. z siedzibą w Krakowie jest podmiotem wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000010260. Prowadzona działalność gospodarcza wykonywana jest w sposób zorganizowany i ciągły, z uwagi na co, należy stwierdzić, iż Strona postępowania jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 uokik.

Ad 2

Bezprawność to sprzeczność zachowania z przepisami prawa. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, niezależnym od wystąpienia szkody, czy od zamiaru podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych. Przepis art. 24 ust. 2 uokik zawiera otwarty katalog działań stanowiących praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Zgodnie z definicją zawartą w powyższym przepisie za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów należy uznać m.in. działania polegające na stosowaniu wzorca umowy, którego treść w analogicznej postaci została już wpisana do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.

Mówiąc o wzorcach umowy w rozumieniu art. 384 k.c. należy mieć na uwadze wszelkie jednostronnie przygotowane przed zawarciem umowy, gotowe klauzule umowne, które w praktyce mogą przyjąć postać ogólnych warunków umów, wzorów umów, regulaminów. Wzorzec umowy stosowany w obrocie z konsumentami może zostać poddany tzw. kontroli abstrakcyjnej na podstawie przepisów zawartych w art. 479³⁶ – 479⁴⁵ k.p.c., dokonywanej niezależnie od tego, czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany w konkretnej umowie. Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorzec lub jego fragment).

Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, dalej „SOKiK”, i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Artykuł 479⁴³ k.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Przepis art. 479⁴³ k.p.c. stanowiąc, iż wyrok ma skutek wobec osób trzecich, nie ogranicza w żaden sposób kategorii tych podmiotów. *Lege non distigunte*, wyrok ma skutek wobec wszystkich, tzn. zarówno wobec przedsiębiorcy, który klauzulę wprowadził do swoich wzorców umów, jak i do każdego innego przedsiębiorcy, stosującego własne warunki umów. Należy zatem przyjąć, iż wyrok SOKiK od chwili wpisania klauzuli do rejestru prowadzonego przez Prezesa UOKiK wywiera skutek względem wszystkich uczestników obrotu. Oznacza to, że żaden z podmiotów uczestniczących w obrocie prawnym – wykorzystując nienegocjowane indywidualnie wzorce umów – nie może posługiwać się przedmiotowym postanowieniem. Powyższe stanowisko potwierdził Sąd Najwyższy, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. III SZP 3/06) orzekł, że zakaz stosowania postanowienia wpisanego do rejestru niedozwolonych klauzul umownych obejmuje wszystkich przedsiębiorców stosujących wzorce umów w obrocie z konsumentami, a nie tylko tych, których dotyczył wyrok będący podstawą wpisu do rejestru.

W tym miejscu należy podkreślić, iż dla uznania, że klauzula wpisana do rejestru i klauzula z nią porównywana są tożsame w treści nie jest konieczna dokładna literalna identyczność tych postanowień. Rozbieżność użytych wyrażeń, zmiana szyku zdania czy zastosowanie synonimów nie eliminuje bowiem abuzywnego charakteru ocenianego postanowienia.

Powyższe stanowisko Prezesa Urzędu potwierdza orzecznictwo Sądu Najwyższego, (por. ww. uchwała SN), (...) *stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za*

praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...). W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że (...) praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a uokik obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przestawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a uokik znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...).

Z treści art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik wynika, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone k.p.c. Tym samym, dla stwierdzenia stosowania praktyki, polegającej na bezprawnym naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów poprzez stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru konieczne jest wykazanie spełnienia przesłanki bezprawności przejawiającej się w stosowaniu przez przedsiębiorcę w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umownego o treści tożsamej z wpisem do Rejestru dokonany przez Prezesa Urzędu na mocy stosownego orzeczenia SOKiK.

Zbadanie przez Prezesa Urzędu postanowień wzorca umowy stosowanego przez Bank BPH S.A. z siedzibą w Krakowie doprowadziło do postawienia Bankowi zarzutu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów poprzez stosowanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.

Analiza Tabeli Opłat i Prowizji dla Klientów Indywidualnych Banku BPH S.A. wykazała, że, treść postanowienia *Opłata za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia na rachunku karty -45 zł* może być tożsama z treścią postanowienia uznanego za niedozwolone prawomocnym wyrokiem SOKiK z dnia 2 lutego 2005 r., Sygn. akt XVII Amc 42/04, które zostało wpisane do Rejestru pod nr 623 - *opłata za nieterminową spłatę kwoty minimalnej – 45 zł*. Należy przy tym wskazać, iż zmiana przez Bank wysokości opłaty z kwoty 40 zł na kwotę 49 zł, a następnie 45 zł pozostaje bez znaczenia dla oceny jej charakteru, a tym samym dla rozstrzygnięcia istoty przedmiotowego postępowania.

W piśmie z dnia 11 lipca 2007 r. oraz 17 lipca 2008 r., Bank BPH S.A. odniósł się do postawionego w postępowaniu zarzutu, stwierdzając, że *w przedmiotowej sprawie działanie Banku nie jest bezprawne. Bank pobiera przedmiotową opłatę działając na podstawie art. 110 Prawa bankowego. Na podstawie tego przepisu Bank, obok przewidzianych w umowie prowizji i opłat, ma prawo do pobierania opłat z tytułu wykonywania innych czynności, niż czynności bankowe. Do takich czynności niewątpliwie należy zaliczyć czynności związane z obsługą nieterminowej spłaty zadłużenia przez klientów.*

Odnosząc się do powyższego, należy stwierdzić, że art. 110 Prawa bankowego przyznaje bankom ogólną kompetencję do pobierania opłat i prowizji bez materialnej podstawy do ich pobierania. Nie oznacza to zatem, że przepis, na który powołuje się Bank w niniejszym postępowaniu sanuje pobieranie wszelkich opłat, które są nieusprawiedliwione i sprzeczne z dobrymi obyczajami. Wszelkie postanowienia, dotyczące opłat i prowizji pobierane przez Banki na podstawie art. 110 Prawa bankowego mogą być kontrolowane na takich samych zasadach jak inne postanowienia zawarte we wzorcach umownych. Podstawą kontroli treści umów w obrocie konsumenckim jest bowiem art. 385¹ k.c. A zatem, fakt, iż opłata i prowizja jest pobierana na podstawie art. 110 Prawa bankowego, nie wyklucza

możliwości uznania jej za niedozwolone postanowienie umowne. Natomiast, stosowanie przez przedsiębiorcę postanowienia wzorca umownego uznanego za niedozwolone i wpisanego do rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone, które prowadzi Prezes UOKiK jest działaniem bezprawnym.

W ocenie Prezesa Urzędu, również podniesiony przez Bank argument, iż praktyka BPH S.A. w zakresie pobierania opłaty za obsługę nieterminowej spłaty jest standardową pozycją w taryfach banków krajowych i zagranicznych, które mają w swojej ofercie karty kredytowe, nie zasługuje na uwzględnienie. Stwierdzenie bezprawności działania Banku w żaden sposób nie jest uzależnione od tego, czy kwestionowane działanie dotyczy jednego czy też wszystkich banków funkcjonujących na rynku finansowym. Istniejąca na rynku finansowym praktyka przedsiębiorców nie stanowi wyznacznika, dla którego nie możliwe byłoby stwierdzenie bezprawności działania któregośkolwiek z nich.

Bank podniósł również, iż nowa opłata pobierana jest wyłącznie od nierzetelnych konsumentów, którzy nie wywiązują się z zawartych z Bankiem umów. Opłata ta ma na celu pokrycie kosztów czynności, które Bank musi podjąć, aby zapewnić bezpieczeństwo portfela kredytowego oraz zagwarantować stabilność depozytów konsumentów, z których dofinansowana jest akcja kredytowa.

Odnosząc się do powyższego, należy stwierdzić, że Prezes Urzędu działając w interesie publicznym, podejmuje działania mające na celu m.in. ochronę interesów konsumentów, co wynika wprost z art. 1 uokik. Należy jednak mieć na względzie, że Prezes Urzędu, na gruncie niniejszego postępowania, nie podjął działań mających na celu ochronę nierzetelnych dłużników, ale podjął działania mające na celu wyeliminowanie sprzecznego z dobrymi obyczajami sposobu naliczania opłaty za obsługę nieterminowej spłaty.

W toku postępowania Bank BPH S.A. z siedzibą w Krakowie, przedstawił wycenę średniego kosztu podstawowych czynności, które wykonuje z tytułu obsługi nieterminowej spłaty zadłużenia w przeliczeniu na 1 kartę kredytowa miesięcznie.

Zestawienie kosztów zawierało monitoring statusu karty (aktualizacja statusu karty, przygotowanie raportów dla służb windykacyjnych), koszty systemu windykacyjnego CASC, koszty departamentu windykacji i zewnętrznych podmiotów windykacyjnych związane z kartami kredytowymi, koszty korespondencji z klientami, koszty związane z rozmowami telefonicznymi z klientami przeprowadzonymi przez Centrum Bankowości Bezpośredniej, koszt obsługi klientów w oddziale związane z obsługą nieterminową spłat zadłużenia. Należy jednak stwierdzić, iż Bank nie wykazał, jakie szczególne czynności związane są z obsługą nieterminowej spłaty w odróżnieniu od czynności związanych z obsługą spłat terminowych. Nie udowodniono, że klient obciążony jest opłatą dopiero za konkretnie wykonane czynności w związku z obsługą jego nieterminowej płatności należnego dla Banku świadczenia np. za wysłanie monitu, wykonanie telefonu do klienta. Dlatego też, zdaniem Prezesa Urzędu, charakter tej opłaty mógł sugerować pewnego rodzaju karę. Ponieważ zgodnie z treścią art. 483 § 1 k.c. kara umowna może być zastrzeżona jedynie za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania niepieniężnego, opłatę za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia nie można uznać za karę umowną, lecz w istocie za zastrzeżenie dodatkowych odsetek. Pomimo, iż Bank w złożonych wyjaśnieniach stwierdził, że nie pobiera odsetek za opóźnienie w rozumieniu art. 481 k.c., analiza wzorców umownych, przekazanych Prezesowi Urzędu nie wykazała w treści postanowienia, wyłączającego zastosowanie art. 481 § 1 k.c., który stanowi, iż *jeżeli dłużnik spóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.*

A zatem na podstawie ustalonego stanu faktycznego sprawy, można byłoby stwierdzić, iż istnieje potencjalna możliwość żądania od konsumenta odsetek ustawowych wynikających z art. 481 § 1 k.c. oraz dodatkowych odsetek w postaci opłaty za obsługę nieterminowej spłaty. Oznacza to, iż konsument mógł zostać podwójnie ukarany za to samo zdarzenie.

Mając na uwadze, że sfera praw i obowiązków przedsiębiorcy będącego stroną postępowania wszczętego przez Prezesa UOKiK na podstawie art. 49 ust. 1 uokik zostaje ukształtowana poprzez treść wyroku, którego dany przedsiębiorca nie był stroną, bowiem rejestr niedozwolonych postanowień umownych staje się *quasi* źródłem prawa, w ocenie Prezesa Urzędu, wskazane jest uwzględnienie następujących kryteriów tożsamości klauzul: tożsamość stosunków prawnych, których dotyczy klauzula kwestionowana i klauzula wpisana do rejestru oraz tożsamość treści klauzuli kwestionowanej z treścią klauzuli wpisanej do rejestru.

Wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 2 lutego 2005 r. (Sygn. akt. XVII AmC 42/04) dotyczył postanowienia umowy o treści : *opłata za spóźnioną spłatę kwoty minimalnej – 45 zł*, zawartego w Regulaminie kart kredytowych Raiffeisen Bank Polska S.A. Istota sporu sprowadzała się do oceny charakteru przytoczonego powyżej postanowienia.

SOKiK w uzasadnieniu do wyroku z dnia 2 lutego 2005 r., Sygn. akt XVII AmC 42/04, uznając postanowienie umowne o treści: *opłata za nieterminową spłat kwoty minimalnej - 45 zł* za klauzulę abuzywną potwierdził wskazany przez Prezesa Urzędu tok rozumowania, stwierdzając: (...) *Opłata za spóźnioną spłatę kwoty minimalnej nie jest karą umowną. Zgodnie bowiem z art. 483 § 1 k.c., kara umowna może być zastrzeżona jedynie za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania niepieniężnego. Stanowisko takie prezentowane jest zarówno w literaturze (Komentarz do kodeksu cywilnego pod red. G. Bienka, Wydawnictwo Prawnicze t.l.) jak i w orzecznictwie (uchwała SN z dnia 26 września 1969 r., III CZP 8/69 opubl. OSNCP 1970, z.6, poz. 97, uchwała SN z dnia 15 maja 1976 r., III CZP 2/76 opubl. OSNCP 1977, z.4, poz.66). W istocie więc, opłata przewidziana przedmiotowym postanowieniem jest zastrzeżeniem dodatkowych odsetek za opóźnienie w spłacie kwoty minimalnej. Ani bowiem ta, ani żadna inna klauzula wzorca umowy, nie wyłącza zastosowania art. 481 § 1 k.c. i umożliwia pozwanemu żądanie na tej podstawie także odsetek ustawowych.*

Istotą sporu w rozpatrywanej przez SOKiK sprawie, było więc nie tylko brzmienie stosowanego przez przedsiębiorcę postanowienia, ale także skutki zamieszczenia niedozwolonej klauzuli z jednoczesnym brakiem wyłączenia możliwości pobierania przez bank dodatkowych odsetek za opóźnienie wynikających z kodeksu cywilnego.

W ocenie Prezesa Urzędu, w przedmiotowej sprawie bez znaczenia pozostaje zatem oświadczenie Banku, iż nie obciąża on posiadacza karty odsetkami w oparciu o art. 481 § 1 k.c., skoro zarówno brzmienie postanowienia stosowanego przez Bank, jak również stan faktyczny polegający na braku wyłączenia możliwości pobierania odsetek ustawowych są zbieżne tak z brzmieniem samej klauzuli wpisanej do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, jak i ze stanem faktycznym rozpatrywanym przez SOKiK.

Reasumując, postępowanie przed Prezesem Urzędu mogło wskazywać na tożsamość stosunków prawnych, w których użyta została klauzula. Ponadto, podobieństwo stanu faktycznego będącego podstawą oceny abuzywności oraz cel zamieszczenia klauzuli pozwolił na zakwalifikowanie postanowienia *za obsługę nieterminowej spłaty zadłużenia na rachunku karty – 45 zł* jako tożsamego z postanowieniem wpisanym do rejestru o treści *opłata za opóźnioną spłatę minimalnej kwoty – 45 zł*. Także uzasadnienie wyroku SOKiK-u, będącego podstawą wpisu do rejestru niedozwolonego postanowienia umownego,

potwierdza przyjęty przez Prezesa UOKiK tok rozumowania, przyjęty w niniejszym postępowaniu.

Wobec powyższego zasadne staje się twierdzenie, że stosowane przez Bank postanowienie wzorca umowy może być tożsame z postanowieniem wpisanym do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

W toku postępowania Bank zobowiązał się do zmiany dotychczasowej praktyki w zakresie opłaty za nieterminowej spłaty zadłużenia na rachunku karty poprzez zaprzestanie jej pobierania i jednocześnie rozpoczęcie pobierania opłat za konkretne podjęte czynności windykacyjne, takie jak: wysłanie monitu listownego, telefonicznego, a w przypadku braku reakcji konsumenta na powyższe czynności, także wizytę przedstawiciela departamentu windykacji. Bank w przedstawionym stanowisku zobowiązał się również do określenia procedury, w tym częstotliwości podejmowanych czynności windykacyjnych względem konsumenta.

W tym miejscu należy wskazać, iż powyższe opłaty winny wyrównywać rzeczywiste koszty poniesione przez Bank w związku z podjętymi czynnościami oraz nie powinny być rażąco wysokie dla konsumenta.

Prezes Urzędu stoi także na stanowisku, iż zasady podejmowania czynności windykacyjnych powinna określać umowa konsumenta z Bankiem.

Ad 3

Przepisy uokik nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Z całą pewnością mamy do czynienia z takim interesem, gdy działania przedsiębiorcy dotyczą zbiorowości i mogą dotknąć każdego potencjalnego klienta tego przedsiębiorcy, czyli gdy są powszechne.

W niniejszej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej grupy konsumentów, którzy mogli skorzystać ze świadczonych przez Stronę postępowania usług poprzez podpisanie Umowy karty kredytowej przez nią stosowanej, której integralną częścią był Regulamin karty płatniczej kredytowej oraz Tabela Opłat i Prowizji Banku BPH S.A. dla klientów indywidualnych, w której zamieszczone zostało postanowienie o treści tożsamej z postanowieniem wpisanym do Rejestru.

Prezes Urzędu podejmując rozstrzygnięcia zawarte w niniejszej decyzji nie opierał się zatem na indywidualnych przypadkach przedstawianych przez konsumentów, a wziął pod uwagę działanie Banku odnoszące się do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, a więc pewnej, potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów, biorąc za podstawę ustaleń i rozważań w głównej mierze materiał dowodowy dostarczony przez Bank, zawierający wykorzystywane w relacjach z konsumentami wzorce umowne. Każdy potencjalny klient banku zawierający umowę karty kredytowej, może więc znaleźć się w sytuacji w której bank zastosuje opisaną wcześniej praktykę. Działania Banku są podejmowane w stosunku do potencjalnie nieoznaczonego z góry i bardzo licznego kręgu podmiotów.

Mając powyższe na względzie, należy uznać, iż opisane działania Strony postępowania mogły godzić w zbiorowy interes konsumentów, a tym samym mogła zostać spełniona trzecia z wymienionych wyżej przesłanek do stwierdzenia praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że przedsiębiorca stosuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, a przedsiębiorca ten zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych

działań zapobiegających naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.

Ponadto, stosownie do art. 28 ust.2 w decyzji, o której mowa w ust.1, Prezes Urzędu może określić termin wykonania tych zobowiązań, a zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nakłada na przedsiębiorcę obowiązek złożenia w wyznaczonym w sentencji decyzji terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań (II i III punkt sentencji).

Zgodnie z deklaracją Banku, Bank planuje do listopada 2010 r. wycofać się ze stosowania praktyki wskazanej w pkt I sentencji.

Mając powyższe na uwadze, stosownie do treści art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu zobowiązał Bank do przekazania w terminie do dnia 31 grudnia 2010 r. dokumentów świadczących o zmianach kwestionowanej przez Prezesa UOKiK praktyki, tj. wszystkich wzorców umownych (w szczególności regulaminów oraz ogólnych warunków umowy) potwierdzających rezygnację z pobierania opłaty za obsługę nieterminowej spłaty kwoty minimalnej.

Biorąc pod uwagę powyższe, Prezes Urzędu stwierdził, iż istnieją przesłanki wystarczające do nałożenia na Bank, w drodze decyzji, na podstawie przepisu art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, obowiązku wykonania przedmiotowych zobowiązań oraz złożenia w wyznaczonym w sentencji decyzji terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań (III punkt sentencji).

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 *uokik* w zw. z art. 479²⁸ § 2 *k.p.c.* od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Otrzymuje:

1. Bank BPH S.A.
Al. Pokoju 1
30-527 Kraków

2. a/a